Suomen Akatemia

SA/2025/04925

20.10.2025

Valtiovarainvaliokunta
Viite: Lausuntopyyntö 17.10.2025
vastausosoite: sara.kuitunen@eduskunta.fi

Suomen Akatemian lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024–2030 annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Suomen Akatemia kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa.

Suomen Akatemia pitää erittäin myönteisenä, että hallitus on sitoutunut tavoitteeseen nostaa valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitus 1,2 prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä, ja että tästä tavoitteesta ei tingitä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituslakia muutettaessa. Julkisen rahoituksen osuuden nostaminen 1,2 prosenttiin bruttokansantuotteesta tukee merkittävästi Suomen kilpailukykyä, osaamista ja kestävää kasvua.

Suomen Akatemia pitää perusteltuna, että tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituslakia muutetaan ottaen huomioon toteutunut talouskehitys.

Suomen Akatemia pitää tärkeänä, että TKI-järjestelmän kehittämisessä ja voimavaroja suuntaamisessa noudatetaan tutkimus- ja kehittämisrahoituksen monivuotisen suunnitelman linjauksia ja periaatteita. Julkisella t&k-rahoituksella luodaan edellytykset monipuoliselle TKI-toiminnalle ja radikaaleille innovaatioille, joissa Suomi voi toimia edelläkävijänä. Tämä voidaan varmistaa suuntaamalla rahoitusta teknologia- ja toimialaneutraalisti uutta luovaan tieteelliseen tutkimukseen. Globaalissa kilpailussa menestyminen vaatii yhä enemmän laaja-alaista ja monitieteistä osaamista, joka mahdollistaa myös yllättävien kehityskulkujen hyödyntämisen tutkimuspohjaisten innovaatioiden avulla. Menestykseen tarvitaan monien tieteen- ja teknologia-alojen osaamista ja yhteistyötä.

Valtion tutkimusrahoitusta on perusteltua kohdentaa erityisesti sellaiseen pitkäjänteiseen ja korkeatasoiseen tieteelliseen tutkimukseen, jota yksityiset toimijat eivät voi tai halua rahoittaa. Suomen Akatemian näkemyksen mukaan tämä kohdennus toteutuu parhaiten kilpaillun, tutkijalähtöisen rahoituksen sekä korkeakoulujen perusrahoituksen kautta. Tutkimusrahoituksella voidaan myös tukea tutkimuksen

Suomen Akatemia

tekijöiden ja hyödyntäjien syvällistä yhteistyötä, kuten Suomen Akatemian lippulaivaohjelmassa ja strategisen tutkimuksen neuvoston ohjelmissa tehdään.

Helsingissä 20.10.2025

Jussi Vauhkonen
Rahoitushauista vastaava johtaja
Suomen Akatemia